

Hz. Hüseyin'in ordusuna intikamkârane katılanlar muvaffakiyetsizliğe sebep oldular. Savaşların kaybedilmesinde böyle bir ölçü olabilir mi? Peygamber Efendimizin ordusunda daha şerli olan münafıklar vardı, fakat aynı akıbet yaşanmamıştır?

"Eğer denilse: 'Bu kadar haklı ve hakikatli olduğu halde, neden muvaffak olmadı? Hem neden kader-i İlahi ve rahmet-i İlahiye onların feci bir akıbetine uğramasına müsaade etmiş?'"

"Elcevap: Hazret-i Hüseyin'in yakın taraftarları değil, fakat cemaatine iltihak eden sair milletlerde, yaralanmış gurur-u milliyeleri cihetiyle, Arap milletine karşı bir fikr-i intikam bulunması, Hazret-i Hüseyin ve taraftarlarının safi ve parlak mesleklerine hâlel verip mağlubiyetlerine sebep olmuş."(1)

Evvela: her şeyin, biri maddi diğeri manevi olmak üzere iki cephesi vardır. Ekseriyetle maddi cephe manevi, cepheye tabidir ki, bu da **kaderdir**. Hadiselerin ruhu ve esası kaderdir, diğerleri işin bahanesi ve zahirî sebebidir.

İkincisi: Allah hadiselerin maddi cihetinden çok, manevi cihetine nazar eder. Zaten kâinatın yaratılış hikmeti de bu manevi gayeye ve mahsulâta hizmet etmek içindir. Maddi sebepler bu maksad ve mahsulât için istihdam olunurlar. Haliyle maddi sebeplerin manevi hükümlere galip gelmesi ekseriyetle mümkün değildir. Bazen maddi sebeplerin terkinden doğan fitrî tokatlar ve mağlubiyetler de olabilir. **"Nasıl olsa asıl olan kaderin hükmüdür."** deyip, maddi sebepleri terk edemeyiz, edersek tokadını peşinen yeriz.

Düşmanların şerrini def etmek, saldırılarını önlemek ve galip gelmek için zamanın şartlarına göre kuvvet hazırlamak, maddi bakımdan güçlü olmak Rabbimizin emri, Resulullah Efendimizin (asm) tavsiyesi, tevekkülün esası ve aklın icabıdır.

Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

"Onlara (düşmanlara) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihat için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın, onunla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, Allah'ın bildiği (düşman) kimseleri korkutursunuz." (Enfal, 8/60)

Resul-i Ekrem Efendimiz (asm) bu ayetin tefsirini yaparken şöyle buyurmuştur:

“Ey Ashabım! Dikkat edin! Kuvvet atmaktır, kuvvet atmaktır, kuvvet atmaktır.” (*Müslim, İmâre 167*)

Habib-i Edib Efendimiz (asm) **“Atmaktır”** kelimesini üç defa tekrar ettiler.

Atmak, sadece ok atmak mânasında değil, zamanın gerektirdiği silahları yapmak demektir. O gün en büyük kuvvet, ok, at ve kılıç idi. Bugün ise top, tüfek, tank, uçaksavar ve füze gibi silahlardır. Düşmanların saldırılarını bertaraf etmemiz için, manen ve maddeten güçlü olmamız lazımdır. Maddeten zayıf olan devletler, güçlü olan devletlerin tahakkümü altına girmeye mecbur olurlar.

“Bu zamanda i'lâ-yı Kelimetullah, maddeten terakkiye mütevakkıftır.”

Üçüncüsü: tarihte birçok savaşlar inanç ve idealler uğruna kazanılmış ya da kaybedilmiştir. Yani tarihî hadiseler tarihî materyalist anlayışla değil, kaderin hükmü ile bakmak gerekir.

Evet, tarihi materyalizm, tarihteki bütün savaşlar, barışlar, içtimai ve siyasi hadiseler maddi ve iktisadî münasebetler temelinde teşekkül eder, diyorlar.

Mesela; bunlara göre Bedir savaşı bir iman ve küfür savaşı değil, bir sınıf çatışmasıdır. Her şeyi maddi ve iktisadî menşe'li sınıf çatışması ile izah etmek cerbezeden başka bir şey değildir. Nitekim Hegel'in tarihî idealizmi de bu nazariyenin aksetmesidir. Yani her şey ideal ve fikir çatışmaları ile izah edilir. Bu gibi felsefî ekollerin her birisinde bir dane-i hakikat olmakla birlikte, ekseriyetle batıl ve yanlışır. Zaten tarihî safahat bunların çarpık fikirlerini göstermiştir.

Materyalist ve maddeci felsefenin fikir bakımından bazı temel şubeleri vardır. Biyolojik alanda *Darwin*'in evrim teorisi, psikolojik alanda *Sigmund Freud* psikanalizi, sosyolojik alanda *Ogüst Komt* pozitivizmi, iktisat alanında *Karl Marks* bunlara misal olarak verilebilir.

Dördüncüsü: Asr-ı saadetteki hadiselerde Peygamber Efendimizin (asm) manevi azameti, İslam'ın mukadderatı, sahabelerin yüksek meziyetleri gibi üstün meziyetler sayesinde müşriklere galip gelinmiştir, denilebilir. Bununla beraber, Bedir harbine katılan bütün sahabiler, imanı kuvvetli ve samimi müminlerdi. Uhud Harbine gelince, onlar yine yarı yolda geri dönmüş ve Müslümanları yalnız bırakmıştı. Bu sebeple Asr-ı saadetteki hadiseleri Hazret-i Hüseyin (ra)'in hadisesi ile mukayese etmek yanlış

olur.

Beşincisi: Her bir savaşın galibiyeti veya mağlubiyeti farklı sebeplere bağlıdır. Bazen maddi sebepler, bazen de manevi sebepler esas olmaktadır. Dolayısıyla Hz. Hüseyin efendimizin ordusunun mağlubiyetinin bir sebebi de kendi taraftarlarının taşıdığı menfi hisler iken, Resulullah Efendimiz (asm)'in Uhud'da mağlup olmasının birkaç sebebinden bir tanesi olarak Üstadımız, müşrikler içerisinde bulunan ve istikbalde büyük sahabeler sırasına girecek kişilerin gururlarının kırılmamasını göstermektedir. Üstad Hazretleri bu hakikati şöyle izah etmektedir:

"MÜHİM BİR SUAL: Fahrü'l-Âlemîn ve Habib-i Rabbü'l-Âlemîn Hazret-i Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın sahabelerinin, müşrikîne karşı Uhud'un nihayetinde ve Huneyn'in bidayetinde mağlubiyetinin hikmeti nedir?"

"Elcevap: Müşrikler içinde, o zamanda saff-ı sahabede bulunan ekâbir-i sahabeye istikbalde mukabil gelecek Hazret-i Hâlid gibi çok zatlar bulunduğundan, şanlı ve şerefli olan istikballeri nokta-i nazarında bütün bütün izzetlerini kırmamak için, hikmet-i İlahiye, hasenat-ı istikbaliyelerinin bir mükâfat-ı muaccesesi olarak mazide onlara vermiş, bütün bütün izzetlerini kırmamış."

"Demek mazideki sahabeler, müstakbeldeki sahabelere karşı mağlup olmuşlar, ta o müstakbel sahabeler, berk-i süyuf korkusuyla değil, belki bârika-i hakikat şevkiyle İslamiyete girsin ve o şehâmet-i fitriyeleri çok zillet çekmesin."(2)

Altıncısı: Üstad Hazretleri Hazret-i Hüseyin (ra)'in ciğer-suz o feci akibetini sadece ordusu içindeki art niyetlilere bağlamıyor. Bu o manevi sebeplerden sadece bir tanesidir. Onun dışında da birçok manevi sebepler vardır ve bulunabilir. Mesela bir hikmeti de Cenab-ı Hakk'ın Ehl-i beyti manevi bir saltanata vazifelendirmesi hasebiyle, onların ellerini maddi saltanattan kesmeyi irade etmesidir.

Dipnotlar:

- 1) bk. [Mektubat, On Beşinci Mektup.](#)
- 2) bk. [Lem'a'lar, Yedinci Lem'a.](#)